Nemateriální agrární dědictví

Mgr. Jitka Sobotková, Ph.D.

Nehmotné kulturní dědictví a jeho potenciál pro rozvoj obcí a regionů 2026
Praha, 21. 10. 2026

NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM

Nemateriální agrární dědictví

Memorandum o spolupráci při péči o zachování nemateriálního kulturního dědictví dle Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví

- podepsáno 4. dubna 2025
- ministr zemědělství a ministr kultury
- deklarace společného zájmu obou resortů na vedení soupisu
- deklarace vzájemné spolupráce
- rozdělení agend

NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM

NEMATERIÁLNÍ KULTURNÍ DĚDICTVÍ

Nemateriální agrární dědictví

Nehmotné agrární dědictví

- tradicí založené pěstitelské, chovatelské, šlechtitelské pokusy
- know-how řemesel souvisejících se zemědělstvím
- tradiční metody zpracování živočišných a rostlinných produktů
- šetrné využívání krajiny pro zemědělské účely

NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM

NEMATERIÁLNÍ KULTURNÍ DĚDICTVÍ

Nemateriální agrární dědictví

Nehmotné agrární dědictví – role NZM

- správa Seznamu nemateriálního kulturního dědictví České republiky v oblasti nemateriálního agrárního dědictví
- metodická podpora navrhovatelům, konzultace a provádění procesem přípravy návrhů na zápis
- pomoc při zajištění kontinuity péče o statek
- realizace výzkumu a dokumentace nemateriálního agrárního dědictví
- propagace významu péče o oblast nemateriálního agrárního dědictví, osvěta a vzdělávání

NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM

NEMATERIÁLNÍ KULTURNÍ DĚDICTVÍ

Nemateriální agrární dědictví

Aktuálně řešené nominace

- Metody výcviku starokladrubských koní pro zapřahání do kočárů a dalších povozů při slavnostních obřadech a příležitostech / Národní hřebčín Kladruby nad Labem
- Organizovaná turistika, turistické značení a vysokohorská turistika / Klub českých turistů
- Lovecká hudba v českých zemích – myslivecké troubení a tradice, zvyky a ceremoniály / Českomoravská myslivecká jednota

NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM

NEMATERIÁLNÍ KULTURNÍ DĚDICTVÍ

Nemateriální agrární dědictví

Statky zapsané na seznamu UNESCO

- Kultura asturského cideru (Španělsko) – zahrnuje pěstování jablek, výrobu moštu a související krajinu
- Řemeslo tandiru a pečení chleba (Ázerbájdžán) – tradice navázaná na produkci obilovin a venkovské hospodářství. Foodways: growing recognition and reinforced safeguarding measures - UNESCO Intangible Cultural Heritage
- Včelařství ve Slovinsku jako způsob života – tradiční chov včel, přenos znalostí a vztah ke krajině
- Letní horské hospodaření „fäbod“ a „seter“ (Švédsko, Norsko) – tradiční sezónní pastva hospodářských zvířat na odlehlých horských pastvinách spojená s výrobou mléčných produktů
- Transhumance (sezónní přesuny stád) – společná nominace 10 evropských zemí (Albánie, Andorra, Rakousko, Chorvatsko, Španělsko, Francie, Řecko, Itálie, Lucembursko, Rumunsko). Jde o tradiční pastevecký systém přesunů hospodářských zvířat mezi pastvinami a související znalosti o krajině a hospodaření
- Výroba tradiční bagety (Francie) – know-how a kultura pojící se s výrobou tradičních francouzských baget

NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM

NEMATERIÁLNÍ KULTURNÍ DĚDICTVÍ

Nemateriální agrární dědictví

Příklad mezinárodní nominace UNESCO

- Středomořská strava (Mediterranean diet) je na seznamu nehmotného kulturního dědictví UNESCO zapsána již od roku 2010, přičemž zápis byl v roce 2013 rozšířen na další země. Mediterranean diet - UNESCO Intangible Cultural Heritage
- Nejedná se o konkrétní pokrm, ale celý soubor znalostí, tradic, zemědělských postupů, rybolovu, zpracování potravin a společenského stolování
- Mezi státy zapojené do nominace patří Španělsko, Itálie, Řecko, Maroko, později také Portugalsko, Kypr a Chorvatsko
- Středomořská strava zahrnuje pěstování oliv, vinné révy, obilovin, ovoce a zeleniny, tradiční rybolov a pastevectví, výrobu olivového oleje, sýra, vína a chleba, receptury předávané mezi generacemi, společné stolování jako kulturní a sociální fenomén
- Jde o jednu z nejvýznamnějších a nejkomplexnějších nominací UNESCO vůbec, protože propojuje krajinu, produkci potravin, gastronomii, zdraví i sociální vztahy
-

NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM

NEMATERIÁLNÍ KULTURNÍ DĚDICTVÍ

Děkuji za pozornost

Mgr. Jitka Sobotková, Ph.D.

jitka.sobotkova@nzm.cz

www.nzm.cz

NÁRODNÍ ZEMĚDĚLSKÉ MUZEUM